Časopis pro moderní filologii

2

ročník 89 / 2007

ISSN 0862-8459

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY

ČASOPIS PRO MODERNÍ FILOLOGII 2/2007

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.
118 51 Praha 1, Letenská 4, tel. 226 228 044

http://www.ujc.cas.cz/casopisy/modfil.htm

Hlavní redaktor Jaromír Povejšil (Praha)
Zástupkyně hlavního redaktora Michaela Lašťovičková (Praha)

Redakční kruh
Petr Čermák (Praha), Světla Čmejrková (Praha), Josef Hladký (Brno), Jan Holeš (Olomouc), Aleš Klégr (Praha), Markéta Malá (Praha), Marek Nekula (Regensburg), Jaroslav Peprník (Olomouc), Jaromír Tláskal (Praha), Vladimír Uhlíř (Praha), Ludmila Uhlířová (Praha), Václav Vlasák (Praha), Jaromír Zeman (Brno)

Výkonná redaktorka Lenka Vodrážková-Pokorná (Praha)

OBSAH

Marta Holmanová: Relativní časy v českých a německých větách obsahových z konfrontačního hlediska 65
Marie Vachková: Severské reálie v německém jednojazyčném slovníku a jejich pozice při zpracovávání slovníku německo-českého. (Několik poznámek k zapracování periferie slovní zásoby do slovníkového textu) 81

Rozhledy

Helena Vedralová: K základním aspektům obecné frazeologie 103

Recenze

Jan Holeš – Jaromír Kadlec, Francouzština v Evropě (M. Voždová) 114
brücken. Emil Skála zu Ehren. Neue Folge 12. Germanistisches Jahrbuch Tschechien – Slowakei 2004 (J. Povejšil) 116

Kronika

Bibliografie prací prof. PhDr. Jaroslava Peprníka, CSc. 119

RELATIVNÍ ČASY V ČESKÝCH A NĚMECKÝCH VĚTÁCH OBSAHOVÝCH Z KONFRONTAČNÍHO HLEDISKA

Marta Holmanová (Praha)

RELATIVE TENSES IN CZECH AND GERMAN NOMINAL CONTENT CLAUSES FROM A CONTRASTIVE POINT OF VIEW

This article deals with subordinate nominal content clauses in Czech and in German. Nominal content clauses are specific in that the so-called relative tenses are used in them. In Czech there is, with a few exceptions, only one principle of the use of the relative tenses, whereas in German there exist three different principles. The aim of this article is to find out how the German principles are applied and how they correspond to the Czech principle. The results obtained should be helpful for German teachers and for translators from Czech into German, or from German into Czech.

Marta Holmanová – Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Letenská 4, 118 51 Praha 1

SEVERSKÉ REÁLIE V NĚMECKÉM JEDNOJAZYČNÉM SLOVNÍKU A JEJICH POZICE PŘI ZPRACOVÁVÁNÍ SLOVNÍKU NĚMECKO-ČESKÉHO

(Několik poznámek k zapracování periferie slovní zásoby do slovníkového textu)

Marie Vachková (Praha)

„SCANDINAVIAN“ LEXEMS IN A MONOLINGUAL GERMAN DICTIONARY AND THEIR POSITION IN A LARGE GERMAN-CZECH DICTIONARY

(SOME NOTES ON LEXICAL PERIPHERY AND ITS POSITION IN THE DICTIONARY TEXT)

The article analyzes peripheral German lexems bound to culture and geography of the Scandinavian countries except Finland. These quite heterogenous lexems with the most frequent items *Ombudsmann/-frau, IKEA, Wiking(er)* in the German corpora should form an image of the respective countries in the dictionary text. Two electronic versions of the Duden Universalwörterbuch (DUW) are compared to show different attitudes to onomasiological collection of lexems related to the Nordic mythology. The older version 2.0 is to be preferred because of its more thorough selection. As the DUW entries provide an important assistance when creating the macrostructure of the Large German-Czech Dictionary, the author discusses the position of the periphery in DUW and its possible inclusion in the bilingual dictionary being written. Scandinavian lexems related to the European cultural heritage (Germanic mythology) should be included in the bilingual dictionary currently being built as it is intended for advanced belles-lettres translators. The information offered on a metalanguage level (commented distinctions betweens the Nordic and Germanic forms – *Frey/Freyer,* e. g.) should respect the specific needs of Czech users to facilitate dealing with variants in graphemics etc. In addition, an index of “Scandinavian” lexems is planned.

Marie Vachková – FF UK, ústav germánských studií, nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1

K ZÁKLADNÍM ASPEKTŮM OBECNÉ FRAZEOLOGIE

Helena Vedralová (Praha)

BASIC ASPECTS OF GENERAL PHRASEOLOGY

The article concentrates on basic aspects of general phraseology. With regards to contemporary discussions on phraseology, it describes and with the help of German-Czech examples documents three trends in the interpretation of general phraseology: phraseology in narrow, wider and the widest sense of word. At the same time, it classifies three appropriate ways in understanding phraseology units. It also deals with the qualities and components of elementary phraseology units and it presents some metaphorical composites, terminological and onymic word connections, colloquials, nomination stereotypes, verb-nominal structures, phrasal structures and texts with fixed forms.

Helena Vedralová – Fakulta mezinárodních vztahů VŠE, katedra německého jazyka, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3